

POSTANOWIENIE

19 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 19 lipca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa S. w Ł.

przeciwko P. Ś.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej P. Ś.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi I Wydział Cywilny

z 28 lutego 2023 r., I AGa 32/22,

1) odrzuca skargę kasacyjną,

**2) oddala wniosek S. w Ł. o zasądzenie kosztów
postępowania kasacyjnego,**

**3) oddala wniosek adwokat K. B. o przyznanie kosztów
pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu
kasacyjnym z urzędu.**

[SOP]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi, w sprawie z powództwa S. w Ł. przeciwko P. Ś. o zapłatę, na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 19 listopada 2021 r. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1. w ten tylko sposób, że zasądzoną od pozwanego kwotę 103 478,23 zł obniżył do kwoty 94 500 zł, oddalając powództwo w pozostałej części (pkt I wyroku), oddalił apelację pozwanego w pozostałej części (pkt II wyroku), zasądził

od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4050 zł tytułem kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym (pkt III wyroku), przyznał adwokat K. B. z Kancelarii Adwokackiej w Ł. kwotę 3321 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym i kwotę tę nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu II instancji, zaskarżając go w części, tj. w zakresie punktów I, II i III oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania a w każdym wypadku o przyznanie pełnomocnikowi pozwanego kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu w postępowaniu kasacyjnym, które nie zostały uiszczone ani w całości ani w części.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona oraz że w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne:

1) czy brak precyzyjnego wskazania, czy przekazane środki finansowe stanowią kredyt celowy (zaciągnięty w banku) czy pomoc finansową (pochodzącą z konta bieżącego Spółdzielni) pozwala określić osobę zobowiązaną do spłaty należności w sytuacji, kiedy w przypadku kredytu zadłużenie pokrywane było ze środków przekazywanych w ramach zapłaty przez inwestora, natomiast w przypadku pomocy finansowej, za jej spłatę odpowiedzialny był wykonawca?

2) czy powołanie przez sąd biegłego innej specjalności niż ta, z zakresu której konieczne jest pozyskanie wiadomości specjalnych, może stanowić kluczowy dowód w sprawie, na którym oparte zostaje orzeczenie kończące postępowanie w sprawie?

Powódka złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną, w której wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o przyznanie pełnomocnikowi powódki kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu, które to koszty nie zostały pokryte w całości ani w części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. do elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej należy m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem czy jest ono zaskarżone w całości czy w części (pkt 1), a także sformułowanie wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3). Elementy te mają dla skargi charakter konstrukcyjny, a ich brak powoduje odrzucenie skargi *a limine* bez uprzedniego wezwania o usunięcie dostrzeżonych uchybień (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 października 2022 r., I CSK 3656/22).

W poddanej pod rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego skardze kasacyjnej pozwany nieprawidłowo sformułował jej wnioski, tak główny jak i ewentualny, bowiem nie oznaczył w nich zakresu żądanego uchylenia wyroku Sądu II instancji oraz wyroku Sądu I instancji (wniosek główny) oraz zakresu, w jakim miałyby zostać uchylony wyrok Sądu II instancji (wniosek ewentualny).

W świetle art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. konieczne jest oznaczenie zakresu, w jakim zaskarżony wyrok ma zostać uchylony lub uchylony i zmieniony, albo wprost, albo co najmniej przez jednoznaczne odesłanie do prawidłowo określonego zakresu zaskarżenia, także jeśli wyrok został zaskarżony w całości. Sąd nie ma możliwości ustalania za stronę skarżącą tego, czy żądanie w skardze uchylenia i zmiany zaskarżonego wyroku miałyby oznaczać wyrok jako całość, czy wyrok w zaskarżonej (lub jeszcze innej) części (postanowienie SN z 26 września 2022 r., I CSK 1563/22). Określenie zakresu zaskarżenia oraz wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia stanowi przedmiot odrębnych wymogów formalnych skargi kasacyjnej, co oznacza, że strona powinna w obu tych kwestiach odrębnie sformułować własne stanowisko (zob.np. postanowienia SN: z 20 kwietnia 2022 r., I CSK 2268/22; z 18 maja 2023 r., II CSKP 1087/22).

Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do tego, aby w sytuacji, w której strona nie wskaże w skardze kasacyjnej zakresu, w jakim zaskarżony wyrok miałyby zostać uchylony, samodzielnie przyjmować, że domaga się uchylenia orzeczenia w zakresie wynikającym ze wskazanego w skardze kasacyjnej zakresu

zaskarżenia. W świetle regulacji k.p.c. obowiązkiem skarżącego jest dokładne określenie zakresu oczekiwanego uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Jedynie na marginesie należy nadmienić, że co do zaskarżenia punktu I wyroku Sądu II instancji, doszło do korzystnej dla pozwanego zmiany wyroku Sądu *a quo* poprzez obniżenie zasądzonej od pozwanego na rzecz powódki kwoty.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną. Wniosek adwokat K. B. o przyznanie jej kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu podlegał oddaleniu. W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że czynności adwokata ustanowionego z urzędu, które są sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, wywołując skutek w postaci odrzucenia środka prawnego, nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (zob. np. postanowienia SN z: 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98; z 6 czerwca 2014 r., IV CSK 228/14; z 18 maja 2018 r., IV CSK 609/17; z 3 lipca 2019 r., II CSK 821/18). Brak było także podstaw do przyznania pełnomocnikowi powódki kosztów pomocy prawnej udzielonej stronie powodowej z urzędu. Wniosek zgłoszony w odpowiedzi na skargę został połączony z wnioskiem o oddalenie skargi lub odmowę jej przyjęcia. Żadne z takich rozstrzygnięć w sprawie nie zapadło, a podzielić należy prezentowany w orzecznictwie pogląd, że nie ma podstaw do przyznania kosztów postępowania kasacyjnego stronie (kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu), która w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosek o przyznanie tych kosztów związała ze wskazanym przez siebie - innym - rozstrzygnięciem (tak np. postanowienia SN: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 563/01, z 8 sierpnia 2012 r., II CSK 112/12; z 6 lutego 2024 r., I CSK 118/24).

[M. O]

[ms]